GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 58.

W NIEDZIELĘ DNIA 22. LIPCA 1798.

Z Londynu d. 3. Lipca.

Nad resztą Wexfordskich buntowników odniesły znowu królewskie woyska podług naynowszych z Irlandyi doniesień wiele zwycięztw. Sobotnia dworska gazeta mieści w sobie następuiący rapport:

List jenerała Asgill do lorda Kastlereagh. Z Kilkenny d. 24. Czerwca.

Milordzie! Dnia 23 odebrałem wiadomość, że buntownicy w liczbie kilku tysięcy zbiegli z hrabstwa Wexford, założyli obóz przy Kellimount i ku mostowi pod Gores maszerowali. Natychmiast zgromadziłem całe moie siły i poszedłem przeciwko nim; lecz nie zdążyłem tak śpieszno, żeby nie pobili będącego tam oddziału i 24 ludzi z millicyy Wexfordskich nie poymali. Buntownicy ruszyli śpieszno do Leighling; lekka dragonia pod porucznikiem Higgins zabiła ich 60. Zaszła noc nie pozwoliła ich daley ścigać. Z stanowiska ich, które sobie przy Sharkill obrali, wniosłem, że się chcieli z węglarzami z Castlember złączyć. Jak tylko woyska do marszu ruszyć mogły, puściłem się w dziewięć set ludzi za niemi, dla attakowania ich, i żałosno mi iest bardzo, że znalazłem całe miasto spalone i będących tam żołnierzy przed moim przybyciem przymuszonych do opuszczenia miasta. Wnet attakowałem ich ze wszystkich stron: około 400 było ich zabitych, reszta uciekła. Kommenderował niemi X. Murphy i liczba ich miała do 5000 ludzi wynosić. Strata nasza bardzo mała była. „

Przy wzięciu Wexford dopomagał także kapitan Williams z swoią eskadrą od morza: zburzył blisko 100 do buntowników należących statkow i zbroynych okrętow. W roznych tych okrętach znaleziono ukryte piki. — Przy dawnieyszych attakach przy Vinegar-Hill i Enniscorthy d. 21 utraciliśmy razem w zabitych 20 ludzi, między ktoremi znayduie się 2 officyerow; ranionych mieliśmy 67, między ktoremi było 4 officyerow i 6 zamieszanych.

Dzisieysza dworska gazeta mieści w sobie co następuie:

List jenerała Asgill do lorda Castlereagh. Z Kilkenny d. 26. Czerwca.

" Milordzie! Obawiaiąc się skutków iakieby koniecznie z długiego bawienia się w tym hrabstwie wyszłych z Wexford buntowników nastąpić musiały, wolałem ich w małey attakować liczbie, niżeli czekać na posiłki. Siła moia nie wynosiła iak 1100 ludzi, buntowników zaś 5000. Dzisiay z rana attakowałem ich w Kilkonell Hill przy Goré - Bridge: wodz ich X. Murphy i przeszło 1000 ludzi zostało zabitych. Zdobyliśmy 12 armat, chorągwie, wiele ammunicyi, broni &c. i wiele żołnierzy Angielskich, którzy iuż śmierć ponieść mieli, odbroniliśmy. Reszta ściganych buntowników rozsypała się w rożnych stronach hrabstwa Wexford. „

List wice krόla, lorda Cornwallis do Xcia Portland. Z zamku Dublina d. 28. Czerwca.

" Milordzie! Porucznik Gardner donosi mi pod d. 26, że go dzień przed tym znaczne buntowników korpus w iego stanowisku Hockeltstown attakowało. Buntownicy chcieli go otoczyć; on cofnął się do miasta, dla bronienia koszar. Tu bito się 9 godzin w śrzód pożaru, ponieważ buntownicy miasto zapalili. Nakoniec zostali z wielką stratą odpartemi i 30 pełnych wozow zabitych i ranionych z sobą powieźli; procz tego zostało ich się ieszcze wiele po ulicach i w bagnach. Królewskie woyska miały 10 ludzi zabitych i 20 ranionych. — Podług dalszego rapportu jenerała Asgill z Kilkenny dnia 27, była daleko większa strata buntowników w rozprawie dnia 26 przy Kilconnel - Hill, iak z początku doniesiono, i wszystko co oni mieli dostało się w ręce woysk królewskich. W zdobyczy tey znaydowało się między ionym 14 armat, prôcz pik, które zaraz połamano, 170 sztuk bydła, 100 owiec, 700 koni i wiele łożek, obiciow, sukien, &c., które porabowali. Zwycięztwo to, iak się ten jenerał domyśla, przywroci w hrabstwach Kilkenny i Carlow spokoyność nazad. „

Z Dublina d. 29. Czerwca.

W tym momencie widziałem się z jenerałem Lake, który z Wexford powrocił. On zapewnia, że w hrabstwie tym niemasz nawet 50 buntowników w iednym korpusie zgromadzonych. Jest teraz powszechna amnestya w robocie, którą z wyiątkiem kilku dowodcow maią w krótce ogłosić. Spodziewamy się, że w kilku dniach wszędzie zupełna nastąpi spokoyność. Nie spodziewam się, żeby nadal potrzeba było woyskową ustawę ogłaszać. „

Podług innego prywatnego listu, ma znowu w hrabstwach Derry i Tyron niespokoyność panować.

Pod dniem 29 ieszcze ogłosili kommenderuiący officyerowie wszędzie w Irlandyi odezwę, przez którą resztę uwiedzionych buntowników wzywaią, żeby swoich wodzow opuścili, w 14 dni się poddali i broń złożyli, a gdy do posłuszeństwa powrocą nic im się złego nie stanie.

Liczba męzkiey płci mieszkańcow, którzy od dnia 23 maia Dublin opuścili i po części do buntowników się przyłączyli, wynosi do 10,000. — Bagnall Harvey, który buntownikami w Wexford kommenderował, i na którego schwycenie rząd 1000 f. szt. nadgrody wyznaczył, został w pieczarze na iedney wyspie znaleziony i z

drugim buntownikow wodzem Krox, który 6000 f. szter. rocznego miał dochodu, tudzież z Grogan, Haton, Coklugh i innemi obieszony Grogan posiadał 7000. a Harvey 2500 f. szter. rocznego dochodu. Teraz szukaią ieszcze nieiakiego Fitzgerald i innych dowodzcow.

Kowale w Irlandyi muszą się teraz uroczyście i pod naysroższemi obowiązywać karami, żeby buntownikom żadney broni nie robili. W Dublinie postanowiony iest sąd do sądzenia buntownikow. Zdawało się z początku, że po odniesioney w Wexford klęsce, poydą przeciw Dublinowi; poczyniono tam naylepsze do obrony przygotowania; ale to prożna tylko pogłoska była. — W Dublinie przeczytano w wszystkich katolickich kościołach wyklęcie zbuntowanych katolikow.

Z północney Ameryki odbieramy następuiącą wiadomość:

Z Filadelfii d. 2 Czerwca.

"W izbie reprezentantow przeszedł bill, którym prezydent upoważniony iest, do wydania kommendantom Amerykańskich okrętow, pozwolenia żeby Francuzkich korsarzy, którzy nasz handel rabuią lub w tym celu pod naszemi brzegami krążą, zabierali i do naszych portow przyprowadzali. Jedna nasza fregata wyszła iuż przeciw Francuzkim okrętom. — Wczoray przeszedł w izbie reprezentantow inny ieszcze ważny bill, to iest zakazuiący wszelkiego z Francuzkiemi wyspami handlu, poki teraźnieysze zatargi między połnocną Ameryką i Francyą trwać będą. — Ustawę nakazuiącą oddalenie wszystkich podeyrzanych cudzoziemcow z Ameryki, maią w tym czasie za bardzo potrzebną. Liczbę przybyłych z zachodnich Indyy do Filadelfii od niedawnego czasu osob, podaią na 10,000, a 300 uszłych Irlandczykow zostało w iednym dniu neutralizowanemi."

Z Margate d. 2. Lipca.

"W tym momencie przybyła tu eskadra kapitana Lamford krążąca pod brzegami Filandryi, i przyprowadziła z sobą 1 połnocną fregatę i konwoy od 18 żagli, ładowne potrzebami okrętowemi, i iak się domyślaią, do Tulonu przeznaczone, co było powodem do ich zatrzymania. Spodziewamy się ieszcze drugi taki konwoy złapać, za którym kapitan Lamford, iak tylko świeżey nabierze wody zaraz popłynie."

Szesnaście z wschodnich Indyy kupieckich okrętow przybyły szczęśliwie z Cork do Dunow. Francuzki admirał Serci, który przy wyspie Francuzkiey 5 okrętami od 44, 1 od 40 i 2 od 23 armat kommenderuie, wziął na szczęście tę kupiecką z wschodnich Indyy flottę za liniowe okręty, i tey okoliczności winniśmy iedynie uratowanie oney. — P. Pitt zawsze ieszcze w słabym stanie zdrowia w swoim wieyskim mieszkaniu w Holwood zostaie.

Na przybyłe depesze od lorda St. Vincent, wychodzi do niego śpieszno z rządowemi depeszami z Falmut kutter. — Hiszpańskie okręty, które nie dawno z Kadyx wyszły, stanęły w Porto Rico.

Z Konstantynopola d. 16. Maia.

Dywan i Rossyyski Cesarz zostaią teraz w dobrym porozumieniu z sobą, i z tego powodu pozwolił W. Sułtan na przeyście 30 liniowych okrętow i fregat Rossyyskich przez kanał Konstantynopolski i Dardanelle. Za temi idzie wielka liczba galarow z lądowym woyskiem, dla działania potym spolnie z Anglikami.

)( )(

Z Genui d. 30. Czerwca.

Mała nasza lecz żywa z królem Sardyńskim woyna, iuż się zakończyła. Zawiaduiący tu Francuzkiemi interefsami obywatel Belleville podał przedwczorem naszemu dyrektoryatowi notę, w którey mowi: Iż ma od Francuzkiego dyrektoryatu zlecenie do oświadczenia, że tenże ma mocne przedsięwzięcie utrzymania we Włoszech pokoiu, dla tego rzeczpospolita Liguryyska ma natychmiast zaprzestać nieprzyiacielskich krokow przeciw królowi Sardyńskiemu. Dyrektoryat Liguryyski postanowił więc zaraz, iż wszystkie nieprzyiacielskie kroki ustaią. — Podobne oświadczenie nastąpiło z strony Francyi w Turynie i takiż sam odniesło skutek. Francya bierze nasiebie przywrocić w Piemoncie spokoyność.

Z Paryża d. 3. Lipca.

Wczoray po południu o godzinie 2 huk z armat zapowiedział tu wzięcie wyspy Malty. Buonaparte odebrał tę wyspę d. 12 czerwca z należącemi do niey wyspami Gozo i Cumino i wielką zdobycz w okrętach i ammunicyi uczynił. Oto iest poselstwo, które dyrektoryat z tego powodu przdwczorem do obydwoch rad ciała prawodawczego przesłał:

" Obywatele Reprezentanci! Od dawnego czasu ośmielił się rząd Maltański okazywać nieprzyiazne na przeciw Francyi uczucia. Okazywał niepomiarkowaną przychylność emigrantom przyymuiąc ich na swoią wyspę i tym kawalerom swego zakonu, którzy pomnażali armią Kondeusza. Konstytucya Maltańska nakazywała nayostrzeyszą neutralność temu rządowi, a wszelako rząd ten, gdy ieszcze Hiszpania z nami w woynie była, pozwolił iey rekrutowania maytkow w Malcie. Podobne pozwolenie nastąpiło poźniey dla Anglii, a gdy Francuzi po kilka razy podobne uczynili żądanie, było im w sposobie nieprzyzwoitym odmowione. Jeżeli się Maltańczykowie lub mieszkaiący tam Francuzi okazali sprzyiaiącemi sprawie Francuzow, byli ścigani, do więzienia wtrąceni i naygorzey traktowani. Zdawało się, że niechęć małego tego kraiu przeciw Francuzkiey rzeczypospolitey, nie mogła daley postąpić; wszelako widzieliśmy, że W. Mistrz Maltański w manifeście swoim dnia 10 października 1793 oświadczył, iż na doniesienie mu, że krol Neapolitański znayduie się w stanie woyny, on z gorliwością chwyta się tey okoliczności, do zamknięcia portow Maltańskich dla wszystkich Francuzkich okrętow. Rzeczony W. Mistrz więcey ieszcze uczynił. Oświadczył w tym samym manifeście, że Francuzki agent znayduiący się na ów czas w Malcie, nie będzie nadal tylko iako agent króla Francuzkiego uważany. Nakoniec dodał, iż dowiedział się, że nowy Francuzki poseł iest do Malty w drodze, ale on ani tego, ani inney żadney osoby mnieманey Francuzkiey rzeczypospolitey nie przyymie, — owey rzeczypospolitey, którey W. Mistrz (iego własne wyrazy) ani uznać może, ani chce, ani musi. — Rząd Maltański nie mógł się zapewne na ów czas nieprzyiaznieyszym dla Francyi okazać, i stan ten woyny trwał do tego czasu. — D. 21 prairial (d. 9 czerwca) odrzucono prożbę, którą Francuzki kommendant uczynił, opatrzenia się w różnych częściach wyspy Malty w świeżą wodę, pod śmiesznym pozorem, że W. Mistrz nie może pozwolić, aby więcey iak dwa

transportowe okręty razem do Portu iego weszły. Dla opatrzenia więc w świeżą wodę woyska, przeszło 300 dni potrzeba było czasu. Takim sposobem poważono się znieważyć armią, którą Buonaparte dowodzi!

" Dnia 22 prairial (d. 10 czerwca) z rana znaydowały się Francuzkie woyska, ze wszystkich stron na wyspie Malcie. Tego samego dnia stolica wyspy, Valetta, była ze wszystkich stron opasana. Dnia 24 prairial (d. 12 czerwca) oddali kawalerowie zakonu Jerozolimskiego Francuzkiey rzeczypospolitey stolicę i fortecę Malty, zrzekaiąc się dla naszey rzeczypospolitey samowładności swey i prawa własności tak do wyspy Malty, iakoli też do wysp Gozol i Cumino. – Rzeczpospolita znalazła w Malcie 2 liniowe okręty, 1 fregatę, 4 galery, 1200 armat, 1,500,000 funtow prochu, 40,000 fuzyy i wiele innych rzeczy, o ktorych ieszcze dyrektoryat nie odebrał wiadomosci.

Podpisano *Rewbell, prezydent.*

Lagarde, jen: sekre:

Gdy poselstwo to przeczytane zostało, wniosł deputowany Duvignet, aby rada 500 oświadczyła, że Francuzka armia zwyciężaiąc na wodzie i lądzie przy Malcie, dobrze się oyczyznie zasłużyła. Z tey okazyi rzekł Duvignet daley: " Nakoniec zaczenaią nasze trwogi same przez się upadać; każdy bowiem z nas obawiał się o wyszłą z Tulonu naszą flottę, i z niecierpliwością oczekiwał naypierwszych pewnych o niey wiadomosci. Buonaparte udzielił nam ich teraz w sposobie prawdziwie iego godnym. Przez nowe zdobycie odbieramy o nim samym wiadomość. – Musiała się więc ustawom zwycięzcy poddać owa wyniosła, przemożna bohaterow zakonnych wyspa. Nic nie potrafiło iey gieniuszowi wolności wyrwać, ani kosztowne iey wały, dzieła trzech wiekow, ani bezpieczeństwo iey portu, ani skał, które do niey przystępu bronią, ani 1200 armat, ani pamiątka dawnych tryumfow obronić. Czego Turecki cesarz Selim przy całey swoiey sławie w roku 1565 złączonemi siłami obszernych swych kraiow w Azyi, Afryce i Europie, po kilko miesięcznym oblężeniu dokazać niemogł; czego iego następcy nie poważyli się nawet przedsiębrać, chociaż bandera Ottomańska była nie raz od bandery Maltańskiey znieważona, tego Buonaparte dokazał. On pokazał się ledwie, iuż ci Maltę zdobył. Dla bohaterow naszych, którym taki przywodzi jenerał nie masz nic trudnego. Żywioły nawet same zdaią się naszym dopomagać zwycięztwom. – Ambitne tedy zamiary Anglii i Rossyi, które iuż zawczasu mieysce to spoczynku i stały punkt na śrzodziemmnym morzu, między siebie podzieliły, zostały odwrocone. Malta iest ieszcze raz od Kartagińczykow uwolniona. – Nie podziwieniem, bo iuż to uczucie przez niezliczone zwycięztwa naszych armiy wyczerpane zostało, ale przez okazanie sprawiedliwey wdzięczności uczciymy nowy dowod bohaterstwa Francuzkiey armii i dalszych iey powodzeń, które wodz iey ieszcze przedsięweźmie i dokona. Anglia niechay się ztąd nauczy, iaki ią nadal los czeka. Oby nasze armie dowiaduiąc się o wdzięczności oyczyzny i iey reprezentantow, zapaliły się nową gorliwością i spieszno dopełniły przeznaczeń, do których ich życzenie wzywa świata! „ Po wielu ieszcze mowach dekretowała rada wniosek Duvignet.

Kapitulacyi z Maltą, maią bydź te głownieysze warunki:

1) Wszystkie twierdze, miasto, prowincya i samowładności prawa nad wyspą Maltą, Gozo i Cumino należą do Francuzow. W. Mistrz (baron Hompesch) będzie brał od rzeczypospolitey Francuzkiey co rocznie 300,000 liw. poki od kongreſsu w Rasztadt nie odbierze iakiego Xstwa. Procz tego będzie mu 600,000 liw. iako wynadgrodzenie wypłaconych, i poki w Rasztadt nie będzie względem niego ułożone, będą mu woyskowe honory czynione. 2) Francuzcy znayduiący się w Malcie kawalerowie, ktòrzy tam od początku rewolucyi mieszkali, maią bydź uważani, iak gdyby we Francyi mieszkali, i mogą tam nazad powrocić. 3) Francuzka rzeczpospolita użyie przy rzeczpospolitych Cysalpinskiey, Liguryyskiey, Rzymskiey i Helweckiey swego pośrzednictwa, aby kawalerowie tych 4 narodow, tey samey wolności i pozwolenia doznali. 4) Rzeczpospolita Francuzka naznacza kawalerom swego narodu 700 liw. pensyi; ci zaś ktòrzy przeszło 60 lat maią, będą po 1000 liw. brali. 5) Rozne twierdze wyspy, maią bydź d. 12 czerwca oddane, a woienne okręty na drugi dzień przed południem. 6) Maltańskie woyska muszą aż do dalszego rozkazu w swych zostawać koszarach. 7) Kawalerowie maiący własności na wyspie Malcie, zostaną przy nich.

Na czele deputacyi od W. Mistrza znaydował się komander Bosredon Ransijat, kawaler z byłszego języka Auvergne. Jak tylko on postrzegł, że broń przeciw Francuzom uchwycono, napisał do W. Mistrza list, że obowiązkiem iest iego, iako kawalera Maltańskiego prowadzić woynę przeciw Turkowi, ale nie przeciw swey oyczyznie. Oświadczył się zatym, że do przygotowań woiennych Zakonu swego wcale w teraźnieyszych okolicznościach nie należy. Na takowe oświadczenie został natychmiast do więzienia wtrącony, z ktòrego dopiero wyszedł, gdy go na pośrzednika użyto. --- D. 12 weszły Francuzkie woyska do głownego miasta Valetta i obięły cytadellę, a d. 13 weszła nasza flotta do tamteyszego portu.

Mało znayduie się w Europie mieysc, mowi Poultier, ktòreby tak mocne były i w niektòrym względzie tak ważne iak Malta. Wyspa ta i wyspy Gozo i Cumino, ktòre do niey należą, zawieraią w sobie razem przeszło 150,000 ludzi, z ktòrych w ufortyfikowaney stolicy Valetta znayduie się do 20,000. Mieszkańcy Malty bawią się naywięcey żeglugą, i wystawiaią nie wyczerpaną szkołę zręcznych i nie trwożliwych maytkow. Rękodzieł nie ma z resztą na tey wyspie żadnych; kobiety zatrudniaią się iednak przędzeniem bawełny, ktòrą z Lewantu sprowadzaia. Roczne dochody W. Mistrza, ktòre się w teraznieyszych czasach cokolwiek zmnieyszyły rachowano na 700,000 liw. W czasie potrzeby mogł zakon Maltański 16,000 wystawić woyska. Lubo Malta zawieraiąca w sobie 6 większych i mnieyszych miast, i na 56 mil Włoskich obszerności, nie płodna iest w zbożе, może się iednak w niey łatwo z urodzayney Sycylii i Barbaryi opatrzyć. Malta ma naypięknieyszy i naypewnieyszy port na śrzodziemnym morzu. Jest on przedziwnym spoczynkiem dla wszystkich do Lewantu idących okrętow: tam znaydą lazaret i szpitale dla chorych, maytkow do kompletowania swego ludu i arsenał, w

ktorym wszystko do naprawy okrętow znayduie się. Posiadanie Malty zapewnia przewagę handlu lewanckiego. Każde mocarstwo prowadzące z tym mocarstwem woynę, ktore tę wyspę posiada, musi zaniechać owego handlu, ieżeli nie chce utrzymywać ustawicznie w tamteyszych wodach flott. Posiadanie Malty było od dawna dla Francyi ważne, ale w teraźnieyszym czasie ieszcze ważnieysze. — Maltańczykowie uważani iako Francuzi, będą na flottach naszych służyć, a będąc przyzwyczaieni do krążania zawsze po morzu, mogą niezmierne szkody Angielskiemu handlowi do lewantu czynić. Francuzka kommunikacya z naszemi po Wenetach wyspami, iest teraz zapewniona. Ggdyby Malta w ręku Rofsyi, Anglii lub Austryi zostawała wszystkie korzyści, ktore z posiadania oney wynikaią zginęłyby dla nas. Rzeczpospolita może straszne na Malcie założyć warsztaty okrętowe. Dla bliskości lasow Albanii i przy taniości robotnika, mogą w Malcie daleko tanicy budowane bydź okręty, iak w Tulonie. Słowem, mowi Poultier, Malta iest przylądkiem Dobrey nadziei na śrzodziemnym morzu.

Redaktor przywodzi, iż dziwić się potrzeba, że Anglicy niestarali się opanować Malty, i wcześniey nie wysłali flotty na śrzodziemne morze. Przy uzbroianiach naszych w połnocnych portach przeciw Anglii, zapomnieli o wyprawie naszey w Tulonie, i gieniusz Buonapartego uprzedził ich i oszukał.

Buonaparte ogłosiwszy Maltę departamentem i kawalera Bosredon Ransijat tego departamentu prezydentem mianowawszy, 4000 tam garnizonu zostawiwszy, a podług innych 12,000, zabrał tamteyszą marynarkę i d. 13 puścił się zaraz w dalszą podroż.

"Możemy z resztą zapewnić, mowi Poultier, że drugą stacyą Buonapartego będzie Turecka wyspa Candia na śrzodziemnym morzu, a z tamtąd puści się do Egiptu." Poultier wspomina ieszcze o małey wyprawie pod młodym kommendantem, ktora przy dobrym połnocno wschodnim wyszła wietrze, i za kilka dni obiecuie o niey donieść.

Z Bazylei d. 27. Czerwca.

Oto są pisma, ktore z powodu szczęśliwey w Szwaycaryi odmiany d. 27. czerwca na sefsyi wielkiey rady czytane były:

Z głowney kwatery Zurich d. 6. Mefsidor (d. 24 czerwca) r. 6. — Jenerał kommenderuiacy armią Francuzką w Helwecyi do wielkiey Rady rzeczypospolitey Helweckiey.

Obywatele reprezentanci! Dyrektorwy konawczy rzpltey Francuzkiey, zleca mi, ażebym wam doniosł o iego rezolucyi pod d. 2 t. m. (20 czerwca) przez ktorą przygania nastawaniu obywatela kommifsarza Rapinat, względem odmian w urzędach rzpltey Helweckiey. Zaleca mi także, ażebym was upraszał, iżbyście podług konstytucyi Helweckiey, mianowali do dyrektoryatu dwa iego członki, w przypadku, ieżeli iuż swoie dymifsye złożyły. Obywatele reprezen: W tym postępku rządu Francuzkiego uważać zapewne będziecie nowy dowod iego przychylności do prawideł republikanckich, i iego uszanowanie do konstytucyi, ktorą sobie Szwaycarya nadała. Możecie więc podług iey przepisow zastąpić mieysca, ktore dway obywatele exdyrektorowie Pfyffer i Bay zostawili prożnemi. Lubo wybor przez obywa-

tela Rapinat na obywatelach Ochs i Dolder uczyniony, zostanie przez to uchylonym, winienem iednak oddać sprawiedliwość ich patryotyzmowi i talentom, które w tym mianowaniu powodowały wyborem kommissarza rządu Francuzkiego. Znaydziecie przyłączoną kopią rezolucyy dyrektoryatu wykonawczego ktora mi powierza władzę sprawowaną przez obywatela Rapinat, aż do przybycia obywatela Rudler, który go przy armii Francuzkiey zastąpi. Obywatel Rapinat obeymuie po oby: Rudler sprawowane przez niego w Moguncyi obowiązki. — Pozdrowienie republikanckie.

Podpisano *Schauenburg.*

Kopia rezolucyi dyrektoryatu wykonawczego pod dniem 2. Mejsidor (d. 20. Czerwca.

"Dyrektoryat wykonawczy zapatrzywszy się na wierną kopią listu, ktory kommissarz iego przy armii Francuzkiey w Szwaycaryi pisał do dyrektoryatu wykonawczego rzpltey Helweckiey pod d. 18 Prairial (16 czerwca) a w którym przynagla o uskutecznienie rozmaitych odmian w urzędach teyże rzpltey. Zważywszy iż żądania w tym liście zawarte, były czynione bez umocowania i instrukcyow, stanowi: iż naganią list pomieniony, i za nieważny uznaie. Ninieysza rezolucya posłana będzie nadzwyczaynym kuryerem do kommissarża rządowego przy armii Francuzkiey w Szwaycaryi, i do jenerała kommenderuiącego tąż armią; ten zaś prześle ią dyrektoryatowi wykonawczemu rzpltey Helweckiey.

Pod: *Rewbell* prezydent dyr: wyk:

Druga Rezolucya tegoż dnia.

Dyrektoryat wyk: stanowi: iż jenerał kommenderuiący armią Francuzką w Szwaycaryi, aż do przybycia obywatela Rudler do głowney kwatery, sprawować będzie wszystkie władze, które iego kommissarzowi przy teyże armii przez rezolucye i instrukcye dyrektoryatu wykonawczego są powierzone. Podpisano *Rewbell.*

Po przeczytaniu tych pism nastąpiły powtarzane okrzyki *niech zyie rzplta Helwecka*! Obywatel Kuhn naypierwszy zabrał głos, i wyraził swoią radość, iż Helwecya nie zostaie iuż pod samowładnością kommissarza Francuzkiego. Dway dyrektorowie (rzekł) nie przestawali zalecać się przez swoią roztropność i patryotyzm; nieutracili ufności narodu; upraszam więc ażeby byli do swoich mieysc powroceni. — Zimmermann iest tegoż zdania i mniema, iż to nastąpić powinno nie przez ogłoszenie, lecz przez zbieranie kresek na taiemney sessyi. — Grasenried przypomina zgromadzeniu, iż list jen: Schauenburg wskazuie że należy zachować przepisy konstytucyyne. Proponuie wysłać deputacyą do Paryża dla podziękowania rządowi Francuzkiemu, i oraz dla wyraźnego potwierdzenia konstytucyi Helweckiey. — Koch żąda ażeby wiadomość o tey szczęśliwey odmianie rozesłana była kuryerami na wszystkie części Szwaycaryi. Rozmaite podane propozycye zostały przyiętemi. — Dyrektoryat Helwecki doniosł o przyłączeniu Lugano, Mendrisio i Balerna do rzpltey Helweckiey. Dla wstrzymania nieprzyiaznych umysłow, i ażeby przyspieszyć przyłączenie Lacarno i Val Maggia, posłano tam obywatela Jauch iako kommissarza. — Jenerał Schauenburg ma w krotce przenieść głowną swoią kwaterę do Berna. Kazał wypuścić na wolność wielu więźniow stanu, ktorych przyprowadzono z Walezyi do Berna i miano ich sądzić.

DODATEK

DO Nᴿᴿ. 58.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 22 Lipca 1798.

Z Rasztadt d. 3. Lipca.

Na wczorayszey sesſyi deputacya Rzeszy postanowiła swoie konklusum; ale osnowa iego ieszcze nie iest wiadoma, i nie będzie chyba we śrzodę ułożone, ponieważ wpisywanie głosow będzie blisko trzech dni trwało. Zapewniaią iednak, że większa część głosow, iest zatym, iż deputacya nie może na umieszczone w ostatniey nocie propozycye pozwolić. Co do fortecy Kel, deputacya nie może w żaden sposób, mimo z Francuzkiey strony uczynionego złagodzenia, na takowe żądanie pozwolić. Deputacya pozwala na artykuł względem szlachty; ale żąda zdięcia sekwestru, i żeby właściciele bez wyiątku do swych własności przywroceni byli, nie czekaiąc na ratyfikacyą traktatu pokoiu. Deputacya żąda procz tego, aby Xżęta i stany posiadaiące dobra, nie były pod konfiskatę podciągane, ale im natychmiast takowe dobra powrocone zostały. Co do dobr duchownych, ponieważ rzecz ta nie była ieszcze roztrząsana, deputacya zostawia sobie inszy czas do wytłomaczenia się ostatecznie.

Z Włoch d. 30. Czerwca.

Z Turynu donoszą pod d. 20 czerwca, że do Ovada 600 Francuzkiego woyska przybyło, których kommendant taiemne ma mieć zlecenia ściągaiące się do zaczłych między Sardynią i Liguryyską rzecząpospolitą zawaśnień. Do fortecy Alesſandrya weszło także 6000 Francuzow, którzy razem z Sardyńskim woyskiem służbę tam czynią. Inne 10,000 woyska Francuzkiego miały wróżne części Piemontu wniść, dla okrycia tego kraiu, iak mowią, od nieprzyiacielskiey napaści. Ministrowie królewscy w Turynie mewaią z tamteyszym Francuzkim posłem częste konferencye.

Z tym wszystkim rzeczpospolita Liguryyska popiera wciąż z zapałem przeciw Sardynii woynę. Ciało prawodawcze dla opatrzenia dyrektoryatu w pieniądze i ludzi, przekazało mu na taiemney sesſyi d. 19 wszystkie w skarbie znayduiące się kleynoty i kosztowne rzeczy, które w formie lotteryi maią bydź sprzedane, i nadała mu moc wsięcia wszystkiey Liguryyskiey młodzieży od 18 do 30 lat w re-

kwizycyą. Stosownie do zaszłey d. 20 w wielkiey radzie rezolucyi, iest armia Liguryyska na dwa podzielona korpusą: korpus które się na zachodnich brzegach morza znayduie, nazywa się zachodnią armią, a drugie w okolicach Gavi, armią z tamtey strony Appeninu.

O woyskowych zdarzeniach wyszły w Genui następuiące rapporta:

Z Leano d. 11. Czerwca. " Mieysce to iest w naszey mocy. Z bagnętem w ręku wzięty był pałać Doria i cytadella Fieślo: 300 zabraliśmy ieńcow. Strata nasza bardzo iest mała." i t. d. Tu następuie kapitulacya za którą miasto wzieto. Stosownie do niey wychodzi garnizon z woyskowemi honorami, składa broń obowiązuie się nie służenia więcey w tey woynie przeciw Liguryyskiey rzeczypospolitey i powraca na Genuę do Piemontu. — D. 21 i 22 przeszło to woysko przez Genuę: D. 23 przybyli iuż tam deputowani z Leano z życzeniem od miasta przyłączenia się do rzpltey Liguryyskiey.

W innym urzędownym z Novi 21 czerwca rapporcie, stoi, że d. 19 iedno korpus Liguryyczykow postąpiło ku Seravalle i po żywey utarczce wszystkie około tey fortecy będące wzgorki opanowało, fortecę nawet samą wziąść usiłowało, ale po tęgim z fortecy ogniu, cofnąć się przymuszone zostało. Liguryyczykowie stali od południa aż do godziny 9 w wieczor w ogniu, i podług ich podania mieli 30 ludzi zabitych i 40 ranionych. Potym usypali wielką batteryą przeciw tey fortecy i d. 24 podług tegoż rapportu do poddania ią przymusili.

Przy Pozzolo — Formigaro przyszło między Sardynskim woyskiem i 1200 insurgentow do żywey utarczki, która kilka godzin bez przeważenia się na żadną stronę trwała, aż deszcz wielki lunął i bitwę zakończył.

Dnia 21 zabrali Liguryyczykowie po żywey bitwie, która 3 godziny trwała, transport ammunicyi, który był do Seravalle prowadzony. — Procz tego zaszło ieszcze wiele między forpocztami utarczek. Liguryyskie galary zabrały także dwa raguzańskie okręty, które zbożem na rachunek dworu Turyńskiego ładowne były.

Podług doniesień z Medyolanu d. 27 czerwca, przybył tam od Sardyńskiego dworu poseł, do załatwienia w dobroci zaszłych między rzecząpospolitą Cysalpińską pomyłek. Tym czasem korpus Cysalpińskiego woyska od 7000 ludzi, postąpiło do Ticino, i głowną kwaterę w Magenta założyło.

Przybywa tu ieszcze zawsze wiele woyska Francuzkiego; ale naywiększa iego część idzie na Parmę, Piacenca i Bononią w Rzymskie granice.

Z Rzymu donoszą, że kommendant miasta, obywatel Marchand pod dniem 14 czerwca rozkazał, aby wszyscy Francuzi, czy woyskowi, czy cywilni bawiący się bez obowiązku, w trzech dniach miasto opuścili. — Jenerał Gouvion St. Cyr zatrudnia się urządzeniem Rzymskiey armii i postawieniem iey w stanie poważnym. Wszystka więc młodzież od 18 do 25 lat, ieżeli nie iest żonata, wdowcem lub iedynakiem familii, albo chorowita wzięta iest w rekwizycyą.

Z Neapolu donoszą; że wyszła z Tulonu Francuzka flotta połączona z transportami z rożnych portow, pierwszych dni

czerwca około Sycylii przepłynęła i przy Girgenti świeżych nabrała żywności, potym na przeciwko Marsala na pozostały transportowy okręt cokolwiek zaczekawszy, opuściła Sycylię, udaiąc się ku Malcie. Gdy flotta Francuzka przy Sycylii stanęła, wysłał gubernator officyera do jenerała Buonaparte, z offiarowaniem mu wszystkiego, co tylko dla flotty potrzebuie. Officyer ten napotkał już adiutanta jenerała Buonapartego, idącego do Sycylii z zapewnieniem gubernatora o przyiaźni rzeczypospolitey dla Króla oboyga Sycyliyy. Obustronni officyerowie byli z naywiększemi grzecznościami przyymowani. — Francuzka flotta składała się na 6w czas z 15 liniowych okrętow, 10 fregat i i kilku małych woiennych okrętów.

Dnia 17 z rana pokazała się na przeciw Neapolu Angielska flotta pod kommendą admirała Nelson, złożona z 14 liniowych okrętow, 8 fregat, 4 kutrow, 2 brygantyn. Officyer ieden wysiadł na ląd rozmowił się z Angielskim posłem, powrocił potym na flottę, która się ku Malcie udała.

DONIESIENIA

Gdy zbieg] wierzycielow w roku 1787 na maiątku Graffa Karola Wesla na ten czas w Pilicy mieszkaiącego otwarty, a przez nas areszt publiczny nas tenże maiątek włożony. Przeto do popierania dalszego konkursu termin likwidacyi przed wyznaczonym deputowanym konsyl: Merkel na dzień 29ty augusta o 8 z rana wyznaczony, na który maiących do maiątku rzeczonego graffa Wesla pod konkurs podpadłego z iakiego kolwiek prawa pretensye publicznie zapozywamy nakazuiąc, aby się na tymże terminie osobiście lub przez plenipotenciow których prawo dozwala plinipotencyą i zupełną informacyą opatrzonych za których się tuteysi iustitz kommissarze Lucas, Grymm, Rozdeyczer i Skrzętwa proponuią stawili, pretensye dowodnie podali dowody złożyli orvginalnie i pretensye swoie usprawiedliwili, oraz względem wyznaczenia kwoty krydaryuszowi na utrzymanie, i względem utrzymania Jutermistice tym czasem wyznaczonego kuratora i kontradyktora masy krydalney konsylii Mondro i wyznaczyć iemu mianego honorarium oświadczyli się. Podaie się oraz dowiadomości, iż podług spisanego inwentarza maiątku massa 420,294 zł. pol. gro, 12 długi zaś tylko 276,398 zł: gro. 5 wynosi. Lecz massa po części na nie pewnych summach zasadza się. A długi ieszcze nie wszystkie bydź odkryte zdaią się, wierzyciele i którzyby się na wyżey wyrażonym terminie w cale stawić i pretensyi swoich nadgłosic nie mieli. Spodziewać zaś się mogą, że zupełnie uchyleni zostaną, i do tego tylko co po zaspokoieniu tych którzy swoie pretensye likwidowali zostanie, odesłani będą. Do czego każdemu stosować się należy, przy wyciśnieniu naszey większey pieczęci regencyi Pruss południowych i zwyczaynych podpisach. Dan w Piotrkowie d. 30 Janur: 1798.

Królewsko południowych Pruss Regencya.

C. K. sądy szacheckie Krakowskie zachodniey Galicyi oznaymuią Edyktem niniey szym Panu Konstantemu Jankowskiemu: że P. Jozef Tomkowicz w Krakowie mieszkaiący, do tych C. Kr. sądow o oszacowanie dobr Strzałkowa dla zaspokoienia summy 3690 zło. Pol. żałobę przeciw niemu podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te niemaiąc wiadomości gdzie obżałowany zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemu Konstantemu Jankowskiemu patrona tuteyszego Stanisława Zarzeckiego z iego szkodą i iego kosztem zastępca postanowiły, z którym ten process podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony będzie; Przeto on Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby d. 10 września r. b. o godzinie 9 z rana do processu ustnego sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tym wymienił, i podług przepisu, tych śrzod-

kow prawa używał, które do swey obrony nayskutecznieyszemi znaydzia. W przeciwnym razie wypadki niedogodne sam sobie winien będzie przypisać; tak bowiem C. K. prawa stanowią.

Joz. de Nikorowicz.
Krauſs.
W. Roskoschny.

Z Rady C. K. sądow szlach: Krak: zachod: Galicyi
Dnia 9 Czerwca 1798 roku.
Weinmann.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie zachod: Galicyi oznaymuią Edyktem ninieyszym: iż dobra Jedlińsko z należytościami do zadłużoney maſsy Wilhelma Jakobsona należące, na 3 części podzielone.

a) Miasteczko Jedlińsko z Folwarkiem wsi Jedlonka i należytościami, jako to: rolami i młynem w Sysawka, wioskami nowa Wola i Wola Gutowska:

b) Folwark Gułow i przyległą wioską Brot i młynem tamże:

c) Folwark Zawady na rzecz wierzycielow do wspomnioney maſsy zadłużoney zbiegaiących się, naywięcey daiącemu, na 3 lata, od 1go sierpnia r. bieżącego rachuiąc, w arędowną poſseſsyą dane będą, z tym i dnak warunkiem, iż gdyby w przeciągu czasu dzierżawy tez dobra albo część z nich którakolwiek, po upłynionym pierwszym dzierżawy roku, za nayprzyzwoitszą dla maſsy cenę sprzedane były, arędowna poſseſsya od dnia zawartego z kupuiącym kontraktu, nie pierwey iednak iak po upłynieniu całego roku, ustanie.

Kto sobie część którą albo cały klucz tych dobr w arędę wziąść życzy, niechay się dnia 31go lipca roku bieżącego w kancellaryi ziemskiey w Radomiu przed komornikiem Radomskim Maxymilianem Mireckim iako do licytacyi delegowanym kommiſsarzem zayduie, gdzie oraz warunki arędy publikowane będą, które iako i inwentarze tych dobr przed licytacyą u rzeczonego Pana kommornika przeyrzyć sobie każdemu iest wolno. W Krakowie dnia 9 lipca 1798.

Jozef de Nikorowicz.
Piekarski.
Joz. de Cronenfels.

Z Rady C. K. sądow szl: Krak: zachod: Galicyi.
Elsner.

C. K. sądy szlacheckie Krak: zachodney Galicyi znaymuią edyktem ninieyszym Panu Leopoldowi de Byst dyrektorowi soli w Busku: że Pan Ernest Muster u tych C. K. sądow o summę 2004 f.p. przeciw niemu żałobę podał, i o pomoc sądową, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się. Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości gdzie obżałowany zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemu tuteyszego patrona Zarzeckiego z iego Szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym ten Proceſs podług ordynacyi sądowey rozpoczęty i ukończony zostanie; przeto on edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby d. 3 września r. b. sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec ninego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi, ile że w przeciwnym razie wypadki niedogodne z zwłoki wynikaiące sam sobie przypisać winien będzie. Tak bowiem C. K. prawa stanowią.

Jozef de Nikorowicz.
Olechowski.
W. Roskoschny.

Z Rady C. K. sądow szl: Krakowskich zachodniey
Galicyi d. 2. czerwca 1798.
Weinmann Sek.